

M A G Y A R

M E R K U R I U S

(XXIV.)

A Tsászári és Királyi Felség' Kegyelmevel

Indult BÉTSBÖL Kedden 24. Mártziusban. 1795.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

B é t s.

Az Erdély országi valóságos Kintstartói Hivatalnak bé-töltése most egy kevelsé még el-halasztódván, az alatt is Gróf *Bethlen Josef* Ur ő Exja The-saurariális *Præsesé* tétetett. —

Az Erdély országban lévő Fő Kormány-szék mellé Consiliáriuságra emeltetett *Straussenburg* Ur Secretáriusi helyét, *Tratler* János Ur foglalta-el ugyan azon Fő Kormány-szék mellett.

Felséges Ürünk, valamint a' maga táborainál, úgy a' közönséges Ujjságokban is ki-hirdettetni parantsolta: hogy minekutánna az ő Felsége rendeléséből, a' *Conde* és *Valenciennes*-beli két Komendánsoknak, *Cameller* és *Mikovini* Generalmájoroknak ügyeik, a' kiktől ezen Váraknak általadása mint akkori Komendánsoktól függött, egy Katonai Commissió által, a' G. Gróf *Nostitz* előlülése alatt, megvisgáltattak volna, minden ezen váraknak az ellenség' kezire való által botsátásáért hozzájok járulható vád és gyanu dolgában, egészízen ártatlanoknak lenni találtattak.

A a



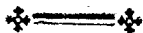
Frantzia Ország.

Páris 3. Mártz. — „A' 2 szemelyekből álló Commissió, a' régi Köz jóra ügyelő Commissiónak négy tagjairól, *Billódrol*, *Collótrol*, *Vadierről*, és *Bar-reről*, Mártzius 2-dikán végre már egyszer valaha meg-tevé a' régen ohajtott jelentést. Meg-tudván a' nézők, hogy *Saladin* ezen jelentésnek fel-olvasásához akar kezdeni, egyszeriben szörnyü lármás tapsolást kezdettenek, mellyet a' Convent Præfesse ilyen szavakkal tsendesített-le: — „Hazafiak! Azon szem-pillantatban, a' mellyben ti igafság-tételt kívántok, a' Convent is figyelmetefséget, illendő *Respectet*, és halgatást kíván tölletek. „

El-tsendefedvén a' láрма, így kezdett *Saladin* az említett jelentésnek olvasásához: — „

„A' Szabatságnak földgye (úgy mond) tömlézekkel bé-fedeztetve, a' vesztő-állásoknak terhe alatt le-nyomattatva, vérnek árjától el-borittatva, a' szivek rettegéssel el-telve, a' személyes szabadság megbántatva, a' tulajdon az erőszakos kezek között, a' törvények a' szabad-akaratsnak munkái által f. l-t elértetve, az ártatlanok a' bünösökkel egy-formálog öldököltetve, a' leg szentelenebb Despostismus a' Nemzeti Kép-viselők' Gyűlésinek közepire ültettetve — így voltak a' dolgok, láttjátok! Jul. 27-dikén, azon a' nevezetes napon, a' midön ti a' Tyrannismust megbuktattátok, és a' Republikát meg-tartottátok. A' Főbbek már el-hullottanak: — de valyon nem hagyta-nak a' magok büneikben-részeseiket magok után? — Ez az, a' mit a' nép tudni kíván: ez az, a' mit az igafság és a' köz hafzon, töllünk tudni akarnak. „

„Akkor vagyon valahol Tyrannufság, midön a' *Criminális Törvények* meg-szegettetnek, a' midön ezeknek Itélő-Biráji tsak némelly személyeknek önkényen való akarattjától függenek, és a' Törvényhozó Hatalom el-nyomattatik. Ha el-titkolnok ezen állapotunkat; egész Frantzia ország ezt fogná szemünkbe mondani: — „ez a' mindent fel-forgató, minden rendet öfzve zavaró, és minden Vir-

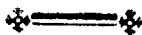


nek többször vissza. „ — A' Köz jóra ügyelő Commissió még a' múlt Juliusban igen resteseknek mondta lenni a' *Revoluzionale Forumokat*, pedig, a' mint tudva vagyon, ekkor volt az ember-ölés ifzonyu divattyában. *Billód* és *St. Just* egyszer 60 személyekből álló laistromnak írták neveiket alája, hogy mind a' 60-nok meg-ölettefsenek &c. „

Még sokáig beszélt *Saladin*, elő hozván, hogy miket tsinált *Collót* *Lyonban*, és a' *Danton*, *Camille*, s. *Philippeaux* történeteikből meg-bizonyítván, hogy a' Convent abban az időben a' Köz-jóra ügyelő Commissió által el volt légyen nyomattatva: — „A' 21 személyekből álló Commissió (mond végre *Saladin*) azt tartya, hogy *Collot*, *Billód*, *Vadier*, és *Barrer* a' vádoltatásra érdemesek. „ (Ennek hallására nagy tapsolás lett) — *Legendre* azt javasolta, hogy ezen vád alá rekesztetett szeméjeket, házi árestomba kell küldeni — — nékiek jól gondjokat kell viseltetni — minden tisztelettel kell bánni velek és a' magok' oltalmazására semmi féle eszközöket tölök meg nem kell vonni. — Mind ezek decretáltattak.

Barrer fokot beszélt a' maga mentségére, de csak közönségesen, és azzal végezte-bé szavait, hogy ő, az ő árestáltatásáról szolló parantsolatnak, igen is, engedelmeskedni fog. — *Collót* is szollott egyet is mást is, azt erősitvén a' többek között, hogy mindenek, a' mik történtek, a' nép' javára történtek. — (Ezen szavakat nagy zúgás követte) — A' Convent' ülésinek ezzel a' dologgal egészfzen vége szakasztott. — Sokáig a' leg méjjségesebb süket halgatás uralkodott: hanem, mikor már ofzlottanak a' Convent' polotájából, akkor kezdették némellyek kiáltani: *éljen a' Respublika! éljen a' Convent!*

A' következendő nap azt a' jelentést tétette a' Köz jóra ügyelő Commissió a' Conventben, hogy *Collót*, *Barrer*, és *Billód*, az őket árestáló parantsolatnak engedelmeskedtek, hanem *Vadier* nem találtatott othon, és már tepnap előtt reggeli 6 órától



az Elöljárokkal és] nagy számu sokasággal együtt a napokban ennek a Hegynek néki menvén, széljel hányatta.

Közelebről dob-szó mellett hirdettetett ki *Párisnak* utzáin, hogy a' nép (a' melly a' kenyér sütők házáinál még máig sem szünt egészfen-meg tojongani) bizza magát az országló-szék gondviselésire, s-hogy az az eleség-beli szükség, a' melly most *Párisban* uralkodni látzik, tsak a' nyughatatlanoktól ered; mert most több kényer vagyon *Párisban*, mint a', mennyi a' leg nagyobb bövségnek ideje alatt vóit.

Némelly személlyek azt kezdik emlegetni, hogy annak a' *Corday Károlinának* jó hírit-nevit, a' ki a' *Marat* meg-ölésiért mint gonosz-tévő úgy ölettetett vólt meg, helyre kellene állítani, — Egy Frantzia Poéta valami szépet akarván erről a' dologról mondani, azt írja, hogy ekkor az *Angyal* ölte vólt meg az ördögöt. — Egy más Frantzia Író *Brutus*sal hasonlittya öfzve *Corday Károlinát*. — A' harmadik így ír: — „Ha tsak ugyan már valakivel a' régiek közzül akarjátok őtet öfzve hasonlítani; hasonlittsátok *Scavolához*, a' ki *Prosenára* (*Roberspierre*) tzelólván, tsak ennek Secretariufsát (*Maratot*) érte, és ezt ölte meg helyette. „

A' *Párisiak* a' következő *Anecdótát* is emlegetik a' *Roberspierre*' vadságai között: — „*Trial*, egy Comediás, és Convent-beli Nemzeti Kép-viselő, nem régiben meg-halálozván, meg-vigasztalhatatlannak panaszolta lenni magát, kevésfel halála előtt, azért, hogy egy *Saint-Amarante* nevü szép aszfzony és ennek férje *Sartines*, miatta ölettettenek légyen meg *Roberspierre* által. — „Én (így beszélette elő *Trial* a' történetet) és *Roberspierre*, sokszor ettünk *Sartines*-nél. Egy alkalmatofsággal *Roberspierre* sok bört találván inni, sok vigyázatlan szavakat ejrett-ki, sőt fel-tett tzeljainak egy részit is ki tanálta fetsegni a' vendégek előtt. Én más nap hozzá menvén, szemelibe terjesztettem az ő vigyázatlan beszédeit, azt is mondván, hogy még azok néki sokat árthatná-

nak. „ — Ezen szavakra így felelt a' vad Tyrannus, *Triálnak*: — *ne agodgy te ezen leg kisebbet is!*... s-egy pár napok múlva, mind *Sartines*, mind a' felesége, mind pedig az ő akkori vendégei, giljotinérozottak.

A' *Thionvillei Merlin* azt javasolja a' *Convent*-nek, hogy a' Köz jóra ügyelő *Commissióra* kellek bizni, hogy a' *Dumurier* által az *Austriaiakhoz* fogságra által küldetett 4 Nemzeti Kép-viselőknek vizsgáló-botsáttatásokért, kiknek nevei, *Camus Qui-nette*, *Bancal*, *Lamarque*, és a' *Varenesi* Postamesterért *Drouetért*, kezdgyen Traktát. Egy más valaki erre azt jegyzette-meg, hogy ez a' dolog a' nevezett *Commissió*nak már által vagyon adattatva. Mások azt javasolták, hogy közönségesen minden Frantzia fogjoknak vizsgáló tsereléséről Traktát kellene kezdeni. — Ezek a' javaslások által adattak a' *Commissió*-nak.

A' Nemzeti Biztosok úgy irnak *Antverpiából*, hogy ez a' Frantzia országgal való egyesülést kívánja. — 40 ezer *Brabantusok* vagynak készen, hogy magokat a' Frantzia táborral az első intésre öfzve tsatolják.

A' Frantzia Vezéreknek ujjanton esett el-rendel-tetéseikről, ilyen jelentést tett *Dübois-Crance* a' *Convent*-ben: — „A' mi igyekezetünk (úgy mond) most az, hogy a' *Rénus* vizit fedezhefsük. Hijába törekednek némelly hatalmasságok azon, hogy a' *Rénus*' bal partya felöll némelly tartományokat vizsgáló kaphafsanak. A' természet és a' Frantzia nép hafzna kívánnják azt, hogy ez a' föld a' Frantziak' által el-foglaltatva maradgyon. „ (Ezen szókat nagy tapsolás követte.) — A' *Generálisok* az után úgy erős-sítették-meg, a' mint *Dübois* azokról jelentést tett, t. i: hogy a' *Mosellai* és *Rénusi* táborok egyesül-vén, ezek *Pischegrüre*; a' *Sambrei* és *Mosai* táborok *Jourdanra*, az *Északi* pedig *General Moreaura* bizattafsanak. Abban a' történetben, ha ezek a' táborok valahogy együtt találának tsatázni, akkor *Pischegrü*



legyen azoknak fő Vezére. *Kellerman* a' *Savoja* és *Piemont* felől fekvő két *Olofz* *Frantzia* táborokat, *Schérer* a' *Napkeleti*, *Moncey* pedig a' *Napnyugoti* *Pyreneumit* vezérel. A' *Napnyugoti* *Frantzia* tenger partokon fekvő seregnek *General Canclaux*, a' *Bresti* és *Cherbourgi* partok felől fekvőknek pedig, *General Hoche* leszen a' vezére. — A' *Rénusi* tábornak eddig volt vezére *Michaud*, ennek a' fő seregnek további vezérlését, a' maga erejét fejül haladó munkának gondolván lenni, el-botsáttatását kérte, a' mellyet meg-nyervén, *General Desjardinnal* együtt ismét csak oszta-ly-seregeknek vezérlését vették magokra. (Nagyon tettett a' *Conventnek*, hogy ezek a' két *Generálisok* ilyen hiveséges vallást tettek a' magok gyengesége felől.)

Cambaceres arról tett a' *Conventben* jelentést, hogy mi némü függésben vagyon, vagy lehet jövendőben, *Frantzia* ország az idegen Országokkal: — „Ez a' háboru (úgy mond) még nintsen bé-vezevo. Vagynak olyan *Hatalmafságok*, a' kik előbb meg engednék magokat, a' magok omladozásai alá tettetni, hogy-sem a' mi Szabatságunknak hódolnának. *Anglia* a' tengeren való fő *Uraságot* vadáfsza. Az *Orosz* birodalom és *Austria*, ezt a' szározon keresik. A' több *Hatalmafságok* ezek körül vagynak, kiknek külömb-külob-féle hasznok forognak szemeik előtt. Némellyek böls *Neutralitást* tartanak. Már, rész szerént fontos *Trakták* kezdödtenek-el, rész szerént kezdödo-felben vagynak. Hogy közönséges békefséget tsinálhassunk, telyefséggel szükséges dolog előbb magános vagy részenként való békefségeket kötünk. — Az után azt javasolta *Cambaceres*, hogy a' Köz-jóra ügyelő *Commissiónak* telyes hatalmat kell arra adni, hogy *Traktákat* kezdhesen, végezhesen, és azokat az után, további meg-visitálás s-meg-eröfsittés végett, a' *Convent* libe terjeszse. Ha ezen közben valami olyan dolog fordúlna elő, a' minek veszedelmes lenne közönséges tétetödni, ekkor a' *Convent* a' dolognak meg-visitálására rendeljen egy 12 szemellyekből álló *Commissiót*.

— Ezt a' projectomot közelebből további megfontolás alá fogja még venni a' Convent.

Nem régiben *St. Malo* mellett 10 *Emigránsok* akadtanak a' Republicánusok' kezire, a' kiknél (így írnak a' Republicánus levelek) 300 ezer Livrányi hamis Assignátok, aranyban 200 ezer, ezüstben pedig 60 ezer Livrák táltattak. Vólt nállok az *Anglus* Országló-széktől egy *Charette*hez a' Rojálístak' Vezérihez szolló levél is, mellyben ő arra nogattatik, hogy magát emberül viselje, a' Frantzia Országló-székkal semmi-némü egyezésre ne lépjék, mert kevés idő múlva segítsége fog érkezni.

Brüszszelből az a' hír érkezett *Párisba*, hogy *Luxemburg* vára keményen ágyuztatik.

A' Conventben azok felett a' Kép-viselők felett kezdődtenek ismét ujj vetélkedések, a' kik a' *Robespier'* pártya miatt annak idejében, akar hol és akar ki által meg-ölettethetendőeknek lenni decretaltatván, az ólta imittamott lappangottak, hanem a' minap, a' mostani mérséklett Systema szerént ismét minden egyéb büntetés aloll fel-oldoztatódtak, és tsak azt nem nyerhették-meg, hogy mint Nemzeti Képviselők, a' Conventbe vizsgálza mehefsenek. Sokan ujra kezdik sürgetni, hogy ezek botsáttasának ismét vizsgálza a' Conventbe: hanem mások javaslásából még egy ideig ujra el-halasztódott a' dolgok. — *Freron* ezen környülállásból alkalmatofságot vett magának, egy néhány punktumokból álló Decretomnak projectálására, mellyek közül ezek a' nevezetesebbek: — hogy egy 23 személjeből álló Commissió rendeltetvén, ez láfson hozzá azoknak az elő-efzőközőknek meg-készítéséhez, mellyek szerént az 1793-dik esztendő-beli *Democratica Constitutio*, mennél előbb lábra állitódgyék — hogy az Országlás-módgyát, már minden tekintetben ehez a' Constitutiohoz kell hozzá alkalmáztatni — s-hogy a' *Barrerék* Processusfa most le-folyván, azon túl, a' Convent-beli Kép-viselők közül senki többé a' Revolutzionális Commissió' elibe, ne állittatásék, hanem tsak a' Convent maga sententziázhasza azt meg.



A n g l i a.

A' Parlamentomi vetélkedések között ismét meg-
 ujjította *Wilberforce* ezen napokban a' Szeretsenek'
 vásárlásának és rab-szolgaságának el-törötetésit, fél-
 vén mindenek felett attól, ne hogy az a' meg-határo-
 zás, a' melly ezen dologról az *Alsó Házban* már
 mászfzor tökelleltségre ment, az *Amérikai* szigetek-
 nek mostani környülállásai miatt valami rövidséget
 szzenvedgyen. A' *Wilberforce* mostani beszédit a' Parla-
 mentomban ezen dolog felöll olyannak írják lenni az
Anglus levelek, a' melly mind az ő fejinek, mind
 pedig szivinek betsületire szolgálhat. — Leg előbb
 az *Alsó Ház*nak azon határozását olvastatta-fel *Wil-
 berforce*, melly szerént már bizonyos idővel ez előtt
 meg-egyeztek vólt az *Alsó Ház'* tagjai abban, hogy
 a' *Szerentseneknek* eddig módiban vólt vásárra való
 hordása, és rab-szolgasága, az 1796dik elztendőnek 1-ső
 Jannáriusától fogva egészszén meg szünnyék. Fel vette
Wilberforce a' maga iparkodásának Historiáját ezen
 dologban egész a' kezdetitől fogva, meg-mutogatván
 rendre, hogy az 1788-dik elztendőtol fogva melly
 fok hijába való faratságot nem tett ő addig, mig ezt
 az *Alsó Házat*, ezen lépésnek igafságos vólt és
 hafzna felöll meg-gyözhetette. Még most is egy igen
 nagy ok adta pedig magát ezen lépésnek siettetésire
 elő, mellynek a' *Politikában* vagyon a' fundamento-
 ma; a' minthogy a' Frantziák a' magok földgyeiken
 a' *Szerentseneket* egyfzeriben szabadokká tévén,
 ez által az *Anglus Szerentseneket* ezen háborus
 időkben kétség kívül támodásra fognák ingerelni.,
 — De e' mellett nem lehet a' *Politikában* semmi rész-
 ről olyan fundamentomot fel-találni, a' mi minket
 (mond *Wilberforce*) abban meg-akadályottathatna,
 a' mit töllünk, a' Vallás, az Emberi-szeretet, és az
 Igafság, meg-kivánhatnak. A' tegnapi hadi Peniten-
 ztia tartó napon, az Isteni Gondviselésnek a' mi hálá-
 adó áldozatainkat bé-mutatván, néki a' segedelemért
 esedeztünk. De mit hafználhatnak nekünk minden mi
 könnyörgéseink addig, a' mig kezeink véresek lévén,
 magunkat az isteni segedelemre, az emberiség és az

igafság által érdemesekké nem teszszük., — Végre azt javasolta, hogy az említett végzés még egyszer elő vétetettvén, ujra erősíttesék-meg. —

Barham ezekkel a' szavakkal szegezte magát el-lene *Wilberforcének* : — „ Ezen projectomra az *Ámerikai* szigetekben lévő *Coloniáknak* birtokosai soha reá nem állanak, mert az által az ő veszedelmek okoztatódnék. Az ott lévő mezőket *Szeretsen* rab szolgák nélkül művelni lehetetlen. Ha a' mi közönséges szolgaink és Nap-fzámofsaink a' magok szabatságokat meg-határozott időre el-adhattya: miért tartathatnék igafságtalan dolognak az, hogy ez a' szabatság holtig el-adattasék? Ha *Afrikából* több ujj *Szeretsenek* nem vitettetének *Amérikába*, így a' már ott lévő a' magok leg nagyobb örömeiktől fosztatnának-meg, a' mellyet ők akkor szoktanak érezni, a' midőn *Afrikából* ujjak érkeznek-meg., — A' nagy hevefségben azt is erősítette *Barham*, hogy egy Törvény-hozó, a' ragadozásnak és gyilkosságnak Systemáját is hely-be hagyhattya, tsak a' Státusra háromoljék abból valami haszon., —

Egy *Este* nevű *Parlamentalis* tag, erősen hibás dolognak tartotta azt, hogy *Wilberforce* a' mostani időben ezt a' dolgot ilyen vigyázatlanul bolygattya, annyival is inkább, mivel-hogy a' *Szeretsenek*' állapottján mostanság sok jobbitás esett. De különben is, már ebben az *Alsó Ház* mind addig több lépést nem tehet, valameddig a' *Felső Ház* is végső ítéletet nem mond benne: itt pedig méjj halgatásba ment ez a' dolog., — Ezen szóknak hallására igen mérgesen fel-kiáltott *Whitebread*, azt mondván: — „ hogy a' *Felső Ház* 3 esztendőknél le-folyta alatt 14 napoknál többet ezen dolognak vizsgálásában nem töltött; az *Alsó Ház* pedig a' maga szemérmetességét soha ennyire nem fogja le-tenni., — Ezen mérges szavakért meg-intetett *Whitebread*, hogy tartsa az illendő határok között magát.

Fox is nagy tüzzel pártyát fogta a' *Szeretseneknek*; de ki-költ nevezetesen *Barhamnak* azon állatása ellen, hogy a' Törvény-hozó Hatalom, jó fel-



tett tze'bol, a' gyilkofságot és ragadozáft is hely-be hagyhattya: — „A' világon vagynak (úgy mond) ember evő *Cannibalok*. S-meg-engedődhet-nék e' tehát az, hogy ezeknek, az el-nyelésre emberek vitettefsenek? Mi tartozunk a' népnek, a' melly ezt a' Szeretsenekkel való ördögi bánás-módgyának félbe-szakasztását kívánnya, azzal, hogy ígéletünket bé telyefitsük. Ki kell nekünk már valaha ezt a' motskot a' mi Nemzeti Carecterünk-ből mosni. De külömben is, hiszen ha szükséges, hogy a' Frantziáknak, a' kik a' Szeretseneket ellenünk fel-fegyverkezették, ellenek dolgozunk, ugy nekünk azon kell igyekezzünk, hogy tulajdon Szeretsenyeinket mi is barátainká tehefsük, a' melly úgy esik-meg, ha az ő szabatságokat vízfza adgyuk.,,

Dundás azt mondotta: — hogy ő fem azokkal, a' kik a' Szeretsenek' rab-szolgafságát mingyár el-törteni, fem pedig azokkal, a' kik azt soha nem akarják, egy értelemben telyefséggel nem lehet. O egy közép úton szeretne menni, úgy t. i.: hogy ez a' Szeretsenekkel való barom-vásárkodás el-törölkternék úgvan, de úgy hogy, a' Coloniák' birtokofsaiknak idő adat-tatnék arra, hogy magokat ehez a' nagy változáshoz el-kéfszittsék, s-hogy, rész szerént oskolákat állithas-sanak-fel, a' mellyekben a' Szeretsenek a' tudományokban való gyakorlódás által, a' rab-szolgafságból a' szabatságra való által lépésre, alkalmasokká tétetö-dgyenek, rész szerént pedig, hogy a' mig ez, meg-eshetnék, ezen fizigeteknek népesítésire, mennél több Szeretsenek oda öfzve hordattathasanak. Ehez-kép-peft igen böltsen tétetett vólt az a' határozás, hogy az 1796-dik esztendőnek 1-ső Januáriusától fogva szün-nyék-meg a' Szeretseneknek eddig való állapottyok. Közben találván pedig az ólta szerentsétlenségből ez a' háboru jöni, ez, annak a' bölt határozásnak munkába való vehetésit is meg-akadólyoztatta, úgy hogy már most erről telyefséggel szót sem kell tenni. Ehez-kép-peft a' Felső-Ház-beli *Lordok* hofzfzas halgatása is ezen dolog felöll, mint a' leg nagyobb Status-ből-



tsétség úgy tartathatik, u. m: a' kik ilyen veszedelmes környülállások között, ilyen sok kétségű dologban, valami gondolatlan és káros lépést nem akartak tenni.

Pitt olyan értelemben volt, hogy ő a' *Coloniákra* nézve hasznos dolognak tartaná azt, ha a' *Szeretsenek* rab-fzolgasága haladék nélkül mindgyár eltöröltetnék. — „Mivel-hogy (mond *Pitt*), akar melly rövid lett legyen is az az idő, a' melly a' minap arra határozott volt, hogy az alatt még szabad legyen *Afrikából* Szeretseneket vinni az *Ámerikai Coloniákba*, és az engedelem maga is akar melly megszorított határok közzé lett legyen is az alatt vétetve, tsak ugyan bámulásra méltó fokaságu *Szeretsenek* gyűltettek az ólta még is a' nevezett *Coloniákba*. Már pedig ezek az ujj Szeretsenek a' Rébellióban leg veszedelmesebb emberek, és ha nekem (mond *Pitt*) az én tanátsom bé-vétetett, s-a' Szeretsenek' állapottya még ez előtt 4 ezrtendőekkel meg-változtatódott volna, most tsupa hozzánk jó indulattal viseltető Szerentsennyek volnanak, a' melyeknekre a' mostani criticus környüllások miatt azokon a' helyeken igen nagy szükségünk vagyon. — A' *Voxolás*' alkalmatofságával, *Wilberforce* mellett 61, ellene pedig 78 *Voxok* voltanak, a' melly külömbség nem felette nagy lévén, remélik némellyek, hogy, ha *Wilberforce* ezen próbáját még gyakor ízben megajjittya, utoljára tsak gyözedelmeskedni fog.

Az a' Punctum a' *Pitt* Finantz-plánumban, hogy a' *Parlamentalis* tagoknak eddig fzokásban volt szabad levelezése szorittasék keskenyebb határok közzé több vetélkedésekre szolgáltatott alkalmatofságot, hogy sem reméltetett volna. Némellyek 60 ezer, mások 140 ezer font Sterlingekekre is tették azt a' nyereséget, mellyet a' *Status*' abból venne, ha ez az ő ingyen való szabadlevelezések, egézfzen eltöröltetnék. Némelly *Parlamentalis* tagok fokkal inkább láttattak ennek eltörlésén nyúghatatlankodni, mint-sem azon, hogy erre az ezrtendei költségre 18 milliók engedtetek a' *Status*nak. — Végre úgy határozott-meg a' dolog, hogy egy Parla-



mentális ragnak se legyen szabad, napjában 10 levél-nél többet a' Postán ingyen fel-tenni vagy ki-venni.

Canthorne ismét sürgetvén, hogy azok a' kik sok szolgákat tartanak, azoknak bizonyos számát a' tengeri hadi szolgálatra engedgyék által, erre azt felelte *Pitt*, hogy már ez a' dolog tekintet-be nagyon azon rendelés szerént vétettetve, melly szerént meg-határozott, hogy az olyan nagy Urak, a' kik azt akarják, hogy tselédgyeik haj-poros fővel járjanak, arra egy *Güinével* tartoznak engedelmet vásárolni.

Vóltanak, a' kik nem hagyták helybe *Pittnek* azt a' plánumát, hogy minden emberek *Ángliában*, a' kik haj-poros fővel akarnak járni, esztendő-által egy *Güinét* fizessenek. *Fox* azt jegyzette-meg, hogy ez az egész *Finántz Speculatio* csak egy tuzett *Dámáknak* és férjfiaknak kényitől nagyon fel-függesztetve; mivel-hogy, az öltözet-beli tönust ezek adván, ha ezekbe jút, hogy félbe hagyják a' porozódást, azonnal az egész sokaság őket fogja követni. — Irják is már a' *Londoni* levelek, hogy nem jó neven vették a' *Dámák*, hogy az ő haj-ékefségekhez ilyen keménységgel viseltetett a' *Minister*. — Miért nem vólt (sajnálva mondgyák mások) már egy úttal az ortzák, mesterséges pirosfága ellen is ilyen kemény szivü! — *Buxton* erősen helybe hagyta a' haj-porozás iránt való plánumot, úgy nézvén azt, mint a' melly által a' porozódás, ez a' tizta buzát fogyasztó kényefség, meg fogna tiltatni.

Fox, a' *Német* birodalommal való Szövetségről beszélvén, ebből *Ángliának* szerentsétlenségét hozta ki jövődöre: egyfzersmind a' *La-Fáyettével* való bánás-módgyáért is panaszolkozott.

A' *Wallisi* Printz 5 Biztosokat rendelt-ki, hogy az ő adofságainak minémüsegei meg-visgáltatván, a' Parlamentom' elibe terjesztethessenek.

Az *Ángliában* el-foglaltatott hajóknak visszavánásokért oda küldetett *Hollandus* Követek, a' mint irják, nem nyerhették-meg, még eddig, hogy

a' Státus-Cancellárius *Grenville*, velek *conferentziába* elegyedgyék. Midön jelentették, hogy ők, mint a' *Fejedelmi Batarus Nép-Kép-viselői*, tractálni akarnának a' Miniszterrel, olyan feleletet vettek ettől, hogy ő semmi e' féle *Fejedelmi Batarus Népnek Kép-viselőiről* nem tud semmit. — A' Helytartónál is jelentették magokat, a' mint iratik, de itt is hijába.

Elegyes Jegyzések.)

A' *Wespháliai* szélekről semmi uj híreink nincsenek; azt láttyuk, hogy az *Ánglus* feregek az *Ems* vizinek bal partján meg nem állhatván, a' magok bágázsiájokat az *Emdeni* vidékekről *Oldenburg* felé már meg-indították. — *Emden* várossa, a' *Frantziák*tól való minden órai meg-látogathatásra nézve, felelemben vagyon. Az eddig *Emdenben* vólt *Bánkó* és *Archiyumok*, sietve *Minden* felé vették úttyokat. — Az *Ánglusok* fok vér-ontás után hagyták oda az *Ems* vize tórkát. —

A' *Hollandusok*, a' minden napi szükséges élte-tő-állatoknak fel-vásárlása végett a' szomszédokból nagy számmal hozzájuk menő *Kereskedők* előtt, minden utakat egészfzen bé-zártanak, azt adván ezen tselekedeteknek okául, hogy, kivált most a' számos *Frantzia* feregeknek ott léte miatt, nállok is igen nagy az emészto *Succus Gastricus*. — *Ámsterdám* különösen azzal menti magát, hogy néki magának is alig vagyou 10 hónapi készülete, nem hogy eladni való volna.

A' *Spanyol* Udvar ismét 50 millió *Tallérnyi* költsönnek fel-vételit hirdettette-ki.

Frantzia Tengeri Vezér *Vanstábel*, a' *Frantzia* lábra állittatott *Hollandus* hajós feregnek *Admirálj*á-va tétettvén, fok *Frantzia* tisztektől és *Matrozok*tól kísértetve, *Brestből* A m s t e r d a m felé vette úttyát. Az ő titulussa ez: — Az *Eszaki-tengeri* *Frantzia* hajós fereg' *General-Komendansa*.



Erdélyből.

Kolosvárról 1. Mártz. „Ezen Város Barátom! (így ír a' Merkuriusnak egy baráttya *Kolosvarrol*) egynehány ezteendő alatt annyit épült, hogy *Troja est, ubi seges fuit.* Az építés itt sokkal drágábbba kerül, mint *Bétsben*; mert nints Mester ember, a' mi van is *Philosophus.* (*Trojában volt mesterember.*) A' Zöldség és más Konyha portéka, ki vévén a' húft, melynek fontja egy garas, mind drágább, mint *Bétsben.* A' tiszta buzának vékája 4 márvás, a' török buzának 7 susták (tudod e' mi a'?) A' kinek ez a' kettő bőven vagyon, a' most pénzt tsinál; de más senki sem. A' Barmok' eledele olly drága, hogy a' szegénység, mind itt mind a' Falukon a' Tsürje' és háza' fedelit is megétette Marhájival, még sem tudom, hogy teletetiki. Már most a' kemény tél meg-szünt; de még a' hó el-nem ment. Olvad minden felé, és ezekről a' hegyekről jöven-le a' Szamos, a' Majorok közt útat vett magának, és úgy jár, mint a' részeg ember: hát ha még a' jég meg-indul! — *Magyar Országrol Bihar Vármegeyéből* Követet küldötenek ide, és tölünk kérnek költsön búzát; mert ott háromszorta drágább, mint nállunk. Itt szükség és nyomorúság vagyon; de másutt is, nem tsak nállunk. A' mi Diétánkrol, el-jött a' rendelés, hogy Mártziusnak utolsó napján el-bomolják.

„Gróf *Korda György Urfi* meg-hala a' napokban, a' ki az Erdélyi Grófok között tsak nem leg-gazdagabb, a' Familiájában pedig leg-utolsó vala, és ő véle együtt vége a' *Korda Familiának* is. „